

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
välisleping
algtekst
01.05.2024
RT II, 30.07.2024, 1

Kõrghariduskvalifikatsioonide automaatse tunnustamise leping

Vastu võetud 14.09.2021

[Vabariigi Valitsuse 08.04.2021 korraldus nr 140 lepingu eelnõu heakskiitmise ja volituse andmise kohta](#)

[Välisministeeriumi teadaanne välislepingu jõustumise kohta](#)

Eesti Vabariik,

Belgia Kuningriik keda esindavad
– Flaami piirkonna valitsus
– prantsuse kogukonna valitsus
– saksakeelse kogukonna valitsus,

Leedu Vabariik,

Luksemburgi Suurhertsogiriik

Läti Vabariik ja

Madalmaade Kuningriik,

edaspidi *lepinguosalised*,

võttes arvesse, et Euroopa Nõukogu ja Ühinenud Rahvaste Hariduse, Teaduse ja Kultuuri Organisatsioon (edaspidi *UNESCO*) kõrgharidusega seonduvate kvalifikatsioonide Euroopa regioonis tunnustamise konventsioon, mis on koostatud 11. aprillil 1997 Lissabonis (edaspidi *Lissaboni tunnustamise konventsioon*), on jõustunud kõigi selle lepingu osaliste suhtes ning et lepinguosalisel rakendavad Lissaboni tunnustamise konventsiooni komitee vastu võetud Lissaboni tunnustamise konventsiooni abitekte;

võttes arvesse kvalifikatsioonide automaatse tunnustamise tähtsust, mida ministrid on korduvalt rõhutanud Euroopa kõrgharidusruumi ministrite konverentsidel Bologna protsessis vastu võetud kommunikatsioonides;

võttes arvesse, et Euroopa Liidu Nõukogu 26. novembri 2018. aasta soovitusel kõrg- ja keskhariduskvalifikatsioonide ning välismaal läbitud õppeperioodide õpiväljundite automaatse vastastikuse tunnustamise edendamise kohta kutsutakse muu hulgas Euroopa Liidu liikmesriike üles võtma vajalikke meetmeid, et saavutada 2025. aastaks automaatne kõrghariduskvalifikatsioonide tunnustamine;

võttes arvesse, et Beneluxi Majandusliidus ning Eesti Vabariigi, Leedu Vabariigi ja Läti Vabariigi vahel on juba sõlmitud õiguslikult siduvad vastastikused kokkulepped kõrghariduskvalifikatsioonide automaatse tunnustamise kohta, nimelt:

– Beneluxi Ministrite Komitee otsus M(2015)3, mis käsitleb kõrghariduskraadide automaatset vastastikust üldist tunnustamist, mida on täiendatud otsusega M(2018)1,
– Eesti Vabariigi valitsuse, Leedu Vabariigi valitsuse ja Läti Vabariigi valitsuse vahelise kõrgharidusega seonduvate kvalifikatsioonide automaatse akadeemilise tunnustamise kokkulepe, alla kirjutatud Vilniuses 8. juunil 2018;

soovides laiendada kõrghariduskvalifikatsioonide automaatset tunnustamist Euroopa kõrgharidusruumis, ühendades need piirkondlikud kokkulepped mitmepoolseks lepinguks lepinguosaliste vahel;

olles teadlik, et vastastikune usaldus põhineb Lissaboni tunnustamise konventsiooni ratifitseerimisel ja aktiivsel osalemisel Euroopa kõrgharidusruumis, Euroopa kõrgharidusruumi kvaliteedi tagamise standardite ja suuniste (ESG) tõendatud rakendamisel, kolmeastmelisel kõrgharidussüsteemil, riiklikul kvalifikatsiooniraamistikul ja teistel läbipaistvuse tagamise vahenditel;

arvestades eelnevat, olles valmis andma teistele riikidele võimaluse ühineda selle lepinguga;
olles kindlalt otsustanud jääda seda tehes Bologna protsessi ja Euroopa kõrgharidusruumi loomisel esirinda,
on kokku leppinud järgmises.

Artikkel 1. Eesmärgid ja kohaldamisala

1. Lepingu eesmärk on tagada, et ühe lepinguosalise riigisisese õiguse kohaselt antud kõrghariduskvalifikatsiooni, mis kuulub tema kõrgharidussüsteemi ja millele viidatakse Euroopa elukestva õppe kvalifikatsiooniraamistikus, tunnustatakse automaatselt samal tasemel kui vastavaid kõikide teiste lepinguosaliste antud kõrghariduskvalifikatsioone.

2. Lepingut kohaldatakse lepinguosaliste riigisisese õiguse järgi antud kõrghariduskvalifikatsioonide suhtes, mis kuuluvad nende kõrgharidussüsteemidesse, mida käsitletakse lepingu lisas 1 ja mis vastavad kõikidele teistele lepingus sätestatud tingimustele.

3. Lepingut ei kohaldata:

- a) kõrghariduskvalifikatsioonide tunnustamisele eriala kindlal õppekaval,
- b) õppeperioodide tunnustamise suhtes,
- c) nende kvalifikatsioonide tunnustamise suhtes, mis ei kuulu lepinguosaliste kõrgharidussüsteemidesse, või
- d) kutsekvalifikatsioonide tunnustamise suhtes vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiivile 2005/36/EU kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta või kooskõlas teiste asjakohaste Euroopa Liidus vastu võetud sätetega.

Selliste asjaolude puhul ei piira käesolev leping Lissaboni tunnustamise konventsiooni ja selle abitektide asjakohaste sätete ja põhimõtete, Euroopa Liidus vastu võetud asjakohaste sätete ja lepinguosaliste riigisisese õiguse asjakohaste sätete kohaldamist.

Artikkel 2. Mõisted

1. Lepingus kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) *automaatne tunnustamine*– ühe lepinguosalise riigisisese õiguse kohaselt antud ja tema kõrgharidussüsteemi kuuluva kõrghariduskvalifikatsiooni automaatne tunnustamine ilma ühegi menetluseta samal tasemel teiste lepinguosaliste riigisisese õiguse kohaselt antud vastavate kõrghariduskvalifikatsioonidega;

b) *vastavad kõrghariduskvalifikatsioonid*– lepingu lisas 1 esitatud kõrghariduskvalifikatsioonid;

c) kõrghariduskvalifikatsioonid:

i) *kõrghariduse lühitsükli kraad*– lühikese tsükli kõrghariduskvalifikatsioon, mis on antud ühe lepinguosalise riigisisese õiguse kohaselt ja kuulub tema kõrgharidussüsteemi ning on Euroopa elukestva õppe kvalifikatsiooniraamistiku 5. tasemel;

ii) *bakalaureusekraad*– esimese astme kõrghariduskvalifikatsioon, mis on antud ühe lepinguosalise riigisisese õiguse kohaselt ja kuulub tema kõrgharidussüsteemi ning on Euroopa elukestva õppe kvalifikatsiooniraamistiku 6. tasemel,

iii) *magistrikraad*– teise astme kõrghariduskvalifikatsioon, mis on antud ühe lepinguosalise riigisisese õiguse kohaselt ja kuulub tema kõrgharidussüsteemi ning on Euroopa elukestva õppe kvalifikatsiooniraamistiku 7. tasemel;

iv) *doktorikraad*– kolmanda astme kõrghariduskvalifikatsioon, mis on antud ühe lepinguosalise riigisisese õiguse kohaselt ja kuulub tema kõrgharidussüsteemi ning on Euroopa elukestva õppe kvalifikatsiooniraamistiku 8. tasemel.

2. Lepingus kasutatud mõistete määratlused on samad kui Lissaboni tunnustamise konventsioonis, välja arvatud juhul, kui need on vastuolus lepingu või selle lisadega.

Artikkel 3. Automaatse tunnustamise üldsätted

1. Kõikides lepinguosalistes riikides kohaldatakse automaatset tunnustamist kõigi kõrghariduskvalifikatsioonide puhul, mis on antud vastavalt ühe lepinguosalise riigisisesele õigusele, kuuluvad tema kõrgharidussüsteemi ja on loetletud lisas 1, tingimusel et täidetud on selle lepingu artiklis 4 sätestatud tingimused.

2. Selle artikli lõike 1 kohane automaatne tunnustamine toimub ilma täiendava menetluseta.

Artikkel 4. Automaatse tunnustamise tingimused

1. Kõrghariduse lühitsükli kraade tunnustatakse vastavalt käesoleva lepingu artiklile 3 automaatselt juhul, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

a) kõrghariduse lühitsükli kraadi andvate õppekavade miinimumkvaliteedi on neile tegevusloa andes kinnitanud selle lepinguosalise pädev asutus, kus kraad anti;

b) tunnustatud kõrghariduse õppekavale vastava kõrghariduse lühitsükli kraadi on tunnustatud asutus andnud kooskõlas selle lepinguosalise õigusaktidega, kus kraad anti, kui see asutus ja õppekava on hõlmatud lepingu lisaga 2;

c) kõrghariduse lühitsükli kraade tunnustatakse automaatselt ainult nende lepinguosaliste vahel, kelle riigisisese õiguses on sätestatud kõrgharidussüsteemi kuuluvad lühitsükli kraadid, alates hetkest, mu need

lepinguosalisel on kinnitanud, et nad tunnustavad selliseid kraade automaatselt. Sellistest kinnitustest teatatakse lepingu hoiulevõtjale, kes teatab sellest teistete lepinguosalistele.

Lepinguosalise kinnituse puudumine ei piira selle lepinguosalise kohustusi teise lepinguosalise suhtes, mis tulenevad muudest kokkulepetest, mis on seotud kõrghariduse lühitsükli kraadide tunnustamisega.

2. Bakalaureuse- ja magistrikraade tunnustatakse vastavalt käesoleva lepingu artiklile 3 automaatselt juhul, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

a) bakalaureuse- ja magistrikraadi andvate õppekavade miinimumkvaliteedi on neile loa andes kinnitanud selle lepinguosalise pädev asutus, kus vastav kraad anti;

b) tunnustatud kõrghariduse õppekavale vastava bakalaureuse- ja magistrikraadi on tunnustatud kõrgkool andnud kooskõlas selle lepinguosalise õigusaktidega, kus kraad anti, kui see asutus ja õppekava on hõlmatud lepingu lisaga 3.

3. Doktorikraade tunnustatakse vastavalt selle lepingu artiklile 3 automaatselt juhul, kui doktorikraadi on andnud kõrgkool või mõni muu selleks volitatud asutus vastavalt selle lepinguosalise õigusaktidele, kus doktorikraad anti, kui see kõrgkool või asutus on hõlmatud lepingu lisaga 4.

Artikkel 5. Kaitseklausel

1. Kui selle lepingu artikli 3 kohane automaatne tunnustamine erandlikel asjaoludel põhjustab või võib põhjustada olulisi raskusi lepinguosalise kõrgharidussüsteemile, võib see lepinguosaline rakendada seoses asjaomase kvalifikatsiooni või kvalifikatsioonidega kaitsemeetmeid, tingimusel et sellised meetmed on rangelt vajalikud ega piira Lissaboni tunnustamise konventsiooni ja selle abitektide asjakohaste sätete ja põhimõtete, muu kohaldatava korra asjakohaste sätete ja asjaomase lepinguosalise riigisisese õiguse asjakohaste sätete kohaldamist.

2. Niipea kui lepinguosaline rakendab selle artikli lõike 1 kohaseid kaitsemeetmeid, teeb ta olukorra lahendamiseks koostööd lepinguosalise või lepinguosalistega, kus asjaomane kvalifikatsioon või asjaomased kvalifikatsioonid on välja antud. Samuti teatab ta nendest meetmetest lepingu hoiulevõtjale, kes teavitab kõiki teisi lepinguosalisi.

3. Kõik lepinguosalisel on tahelepanelikud, et vältida lepingu väärkasutamist, eelkõige hoida ära enne lepingu jõustumist tehtud tunnustamisotsuste tühistamist. Teadaoleva kuritarvitamise korral rakendab asjaomane lepinguosaline kõiki vajalikke meetmeid, et jätta asjaga seotud juhtumid selle lepingu kohaldamisalast välja. Samuti teatab ta sellistest juhtumitest lepingu hoiulevõtjale, kes teavitab kõiki teisi lepinguosalisi.

Artikkel 6. Teabe esitamine ja vahetamine

1. Lepinguosalised teevad lepingut ja selle mõju käsitleva teabe üldsusele laialt kättesaadavaks. Lepingut käsitlev teave, sealhulgas lepingu tekst, on kättesaadav kõikide lepinguosaliste pädevate asutuste ja nende keskuste veebilehtedel, mis kuuluvad Euroopa akadeemilise liikuvuse ja tunnustamise riiklike infokeskuste võrgustikku (edaspidi *ENIC võrgustik*).

2. Lepinguosalised vahetavad oma pädevate asutuste ja nende ENIC võrgustikku kuuluvate keskuste kaudu vastastikku teavet lepinguosaliste kõrgharidussüsteemide ja lepingu kohaldamise kohta.

Artikkel 7. Juurdepääs kõrgharidusele

Ilma et see piiraks kahe või enama lepinguosalise kehtivaid või tulevase kokkuleppeid seoses kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavate kvalifikatsioonidega, kutsutakse lepinguosalisi üles vahetama teavet kooskõlas riigisisese õigusega kohaldatavate kõrgharidusele juurdepääsu üldnõuete ja kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavate kvalifikatsioonide kohta.

Artikkel 8. Lisad

Lisad 1–4 on selle lepingu lahutamatud osad.

Artikkel 9. Vaidlused

Ilma et see piiraks käesoleva lepingu artikli 5 sätete kohaldamist, lahendavad lepinguosalisel kõik lepingu tõlgendamise või kohaldamisega seotud vaidlused heas usus läbirääkimiste teel.

Artikkel 10. Territoriaalne kohaldamine

1. Lepingut kohaldatakse Belgia Kuningriigi territooriumil, Eesti Vabariigi territooriumil, Leedu Vaba riigi territooriumil, Luksemburgi Suurhertsogiriigi territooriumil, Läti Vabariigi territooriumil.

2. Madalamaade Kuningriigi puhul kohaldatakse lepingut Hollandi Euroopa ja Kariibi mere osale (Bonaire'i, Saba ja Sint-Eustatiuse saartele). Lepingut võib kohaldada ka Arubale, Curaçaole ja Sint Maartenile, teatades sellest diplomaatiliste kanalite kaudu hoiulevõtjale, kes teavitab sellest teisi lepinguosalisi.

3. Pärast ühinemist vastavalt artiklile 13 kohaldatakse lepingut ka ühineva riigi või selle ühinemisega hõlmatud osa territooriumil.

Artikkel 11. Hoiulevõtja

Lepingu hoiulevõtja on Beneluxi Majandusliidu peasekretariaat. Hoiulevõtja edastab lepingu kinnitatud ärakirjad kõikidele lepinguosalistele.

Artikkel 12. Jõustumine, muutmine ja lõpetamine

1. Lepinguosalised ratifitseerivad lepingu või kiidavad selle heaks kooskõlas oma põhiseadusliku korraga.

2. Ratifitseerimis- või heakskiitmiskirjad antakse hoiule hoiulevõtjale, kes teavitab sellest kõiki lepinguosalisi.

3. Leping jõustub kolmanda kuu esimesel päeva pärast seda, kui hoiulevõtja on kätte saanud viimase ratifitseerimis- või heakskiitmiskirja. Hoiulevõtja teavitab kõiki lepinguosalisi lepingu jõustumise kuupäevast.

4. Lepingut ja selle lisasid võib muuta lepinguosaliste vastastikusel kirjalikul kokkuleppel. Muudatused dokumenteeritakse eraldi protokollides, mis moodustavad lepingu lahutamatu osa ja jõustuvad käesoleva artikli lõigetes 1–3 sätestatud korras.

5. Kui I, II, III või IV lisas esitatud teavet, mis puudutab konkreetset lepinguosalist, mõjutavad muudatused selle lepinguosalise riigisisese õiguses või korralduses, teatab asjaomane lepinguosaline sellistest muudatustest hoiulevõtjale, kes teavitab sellest teisi lepinguosalisi. Kõik lepinguosalisel võtavad neid muudatusi lepingu kohaldamisel arvesse.

6. Leping sõlmitakse määramata ajaks. Iga lepinguosaline võib lepingu kirjalikult denonsseerida, teatades sellest hoiulevõtjale, kes teavitab teisi lepinguosalisi. Leping kaotab asjaomase lepinguosalise suhtes kehtivuse kuus kuud pärast kuupäeva, mu hoiulevõtja on saanud teate, jäädes teiste lepinguosalistele vahel jösse.

Artikkel 13. Ühinemine

1. Iga riik, kes on ratifitseerinud Lissaboni tunnustamise konventsiooni ja kuulub Euroopa kõrgharidusruumi, võib selle lepinguga ühineda tingimustel, et:

- ta rakendab usaldusväärseid kõrghariduse õppekavade kvaliteedi tagamise süsteeme, millega tõendatult järgitakse Euroopa kõrgharidusruumi kvaliteedi tagamise standardeid ja suuniseid;
- tema kõrgharidussüsteem on kolme tsükliga ja vastab Euroopa kõrgharidusruumi kvalifikatsiooniraamistikule ning
- ta on sidunud oma riikliku kõrghariduse kvalifikatsiooniraamistiku Euroopa elukestva õppe kvalifikatsiooniraamistikuga.

2. Vastavalt oma põhiseaduslikule korrale teavitab taotluse esitanud riik sellisest taotlusest lepingu hoiulevõtjat, kes teavitab sellest kõiki lepinguosalisi. Taotlus peab sisaldama asjaomase lepingu I, II, III ja IV lisas osutatud teavet kooskõlas lepingu artikli 12 lõikes 5 osutatud korraga. Taotluse esitanud riik saab ühineda juhul, kui hoiulevõtja on kätte saanud kirjaliku nõusoleku taotleva riigi taotlusele kõigilt lepinguosalistelt.

3. Taotluse esitanud riigi ühinemine jõustub kolmanda kuu esimesel päeval pärast ühinemiskirjade hoiulevõtmist. Hoiulevõtja teavitab kõiki lepinguosalisi lepinguga ühinemise kuupäevast.

4. Lepinguosalisi kutsutakse üles üksteisega nõu pidama ja koostööd tegema, et ühtlustada, ette valmistada ja hõlbustada käesoleva artikli kohaldamist.

Koostatud Brüsselis 14. septembril 2021, ühes eksemplaris eesti, hollandi, leedu, läti, prantsuse, saksa ja inglise keeles; kõik tekstid on võrdselt autentsed. Tõlgendamise erinevuste korral lähtutakse ingliskeelsest tekstist.

Eesti Vabariigi nimel,
[Liina Kersna]

Belgia Kuningriigi nimel, keda esindavad:

- Flaami piirkonna valitsus,
[Ben Weyts]
- Prantsuse kogukonna valitsus,
[Valérie Glatigny & Pierre-Yves Jeholet]
- Saksakeelse kogukonna valitsus,
[Lydia Klinkenberg]

Leedu Vabariigi nimel,
[Anita Muižniece]

Läti Vabariigi nimel,
[*Jurgita Šiugždinienė*]

Luksemburgi Suurhertsogiriigi nimel,
[*Claude Meisch*]

Madalmaade Kuningriigi nimel.
[*Sigrid A.M. Kaag*]

Lisad 1–4

[Treaty on the Automatic Recognition of Higher Education Qualifications](#)